

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o OZE

1 Ogólna ocena projektu

Fundacja ClientEarth Prawnicy dla Ziemi, co do zasady, pozytywnie ocenia zmiany zaproponowane w przedstawionym do konsultacji projekcie ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw („projekt”)¹.

W szczególności, Fundacja z zadowoleniem przyjmuje znaczące wolumeny energii elektrycznej, które w tym roku kalendarzowym mają zostać zamówione przez państwo z nowych instalacji OZE, w szczególności w koszykach dla energetyki wiatrowej i słonecznej (choć w przypadku takich instalacji o mocy do 1 MW maksymalna ilość energii przeznaczona do sprzedaży w 2019 r. jest o ponad połowę niższa niż w niedawnym projekcie rozporządzenia Rady Ministrów, z grudnia 2018 r.²). Ponadto, projekt rozwiewa część wątpliwości interpretacyjnych, w tym podnoszonych przez Fundację przy okazji poprzedniej nowelizacji ustawy o OZE³.

2 Zmiany w systemie zielonych certyfikatów

Odnośnie do proponowanej zmiany sposobu ustalania poziomu opłaty zastępczej w ramach systemu tzw. zielonych certyfikatów (art. 1 pkt 4 oraz art. 9 pkt 1 projektu), Fundacja docenia, że w tym przypadku polskie władze zdecydowały się notyfikować tę zmianę Komisji Europejskiej, stosownie do wymogów decyzji C(2016) 4944, która stanowi, że wszelkie zmiany dotyczące systemu zielonych certyfikatów wymagają zgłoszenia KE⁴. Pozwoli to na zbadanie zasadności planowanych zmian przez niezależną instytucję, posiadającą wyłączną kompetencję w przedmiocie oceny mechanizmów pomocy publicznej.

Fundacja zwraca przy tym uwagę, że Komisja może podać w wątpliwość w szczególności, wynikający z art. 56 ustawy o OZE⁵, różny sposób kalkulowania opłaty zastępczej w odniesieniu do biogazowni rolniczych i pozostałych technologii OZE, dokonywany *de facto* w ramach tego samego systemu wsparcia (świadczeń pochodzenia).

Ponadto, w uzasadnieniu do projektu (pkt 3 na s. 2) projektodawca nie precyzuje, na jakich danych opierał się przy obliczaniu kosztów wytwarzania energii elektrycznej w istniejących

¹ <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12321260/katalog/12571679#12571679>

² <https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//3/12319370/12559040/12559041/dokument373491.pdf>

³ <https://www.documents.clientearth.org/wp-content/uploads/library/2018-06-01-ocena-nowelizacji-ustawy-o-oze-ce-pl.PDF>

⁴ Zob. http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/261395/261395_1832262_134_2.pdf, s. 52.

⁵ Dz. U. z 2018 r., poz. 2389, z późn. zm.

instalacjach OZE, funkcjonujących w systemie zielonych certyfikatów, a także, czy w obliczeniach tych brał pod uwagę marże wytwórców, czy też odnosi się do pokrycia samych kosztów generacji energii.

3 Wygasające decyzje i umowy

Fundacja podziela obawy dotyczące możliwości niezrealizowania przynajmniej części planowanych instalacji wiatrowych, które wygrają tegoroczną aukcję OZE, z powodu restrykcji przewidzianych w ustawie o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (tzw. ustawie odległościowej)⁶, w szczególności w art. 13 ust. 2 tej ustawy, zgodnie z którym uzyskane dotychczas pozwolenia na budowę wygasają w połowie 2021 r.

Co więcej, w związku z nieznanymi jeszcze terminami przeprowadzania tegorocznych aukcji oraz przyjętym modelem finansowania inwestycji w instalacje OZE (najczęściej formuła *project finance*, częste pozyskiwanie finansowania po zapewnieniu sobie wsparcia / wygraniu aukcji), niewystarczające może okazać się wydłużenie okresu obowiązywania umów o przyłączenie do sieci jedynie do stycznia 2020 r. (art. 1 pkt 30 projektu).

Powoduje to, że przewidziany przepisami ustawy o OZE czas na pierwszą dostawę energii z nowych instalacji, który w przypadku elektrowni wiatrowych na lądzie wynosi 30 miesięcy⁷, będzie w praktyce fikcją, a niektórzy zwycięzcy aukcji będą dyskryminowani z uwagi na wykorzystywaną technologię lub zasady / czas zawarcia umowy przyłączeniowej. Powyższe ograniczenia, które zmuszają inwestorów do podejmowania większego ryzyka, najpewniej przełożą się także na wyższe ceny energii oferowane przez uczestników aukcji, a co za tym idzie – wyższe koszty systemu wsparcia dla odbiorców końcowych.

Fundacja postuluje więc wydłużenie ważności wydanych pozwoleń na budowę dla elektrowni wiatrowych, na okres co najmniej 30 miesięcy od dnia rozstrzygnięcia tegorocznych aukcji OZE, dedykowanych energetyce wiatrowej. Postuluje się również odpowiednie wydłużenie ważności umów przyłączeniowych, tak aby zwycięskie projekty miały realną szansę na realizację i aby nie zawyżać cen zamknięcia aukcji.

4 Pozostałe uwagi

Co do uzasadnienia do projektu, Fundacja zwraca uwagę, że nawet w mało prawdopodobnym scenariuszu rozpoczęcia generacji przez większość zamawianych w tym roku nowych instalacji OZE z początkiem 2020 r. i, w konsekwencji, osiągnięcia ponad 19-proc. udziału OZE w elektroenergetyce (s. 3-4 uzasadnienia), Polska najpewniej nie osiągnie swoich prawnie wiążących celów OZE na 2020 r. (tj. 15 proc. w konsumpcji energii ogółem i 10 proc. w sektorze transportowym), z uwagi na niewystarczający udział energii ze źródeł odnawialnych w innych sektorach, zwłaszcza w transporcie.

Ponadto, w ocenie Fundacji, zakładana w projekcie data wejścia w życie ustawy (1 kwietnia 2019 r.) jest nierealistyczna i nie gwarantuje należytego rozpatrzenia zgłoszonych uwag oraz rzetelnego procesu legislacyjnego na etapie prac parlamentarnych. W chwili obecnej (7 marca) kalendarz sejmowy przewiduje przed 1 kwietnia tylko jedno posiedzenie Sejmu, w dniach 11-13

⁶ Dz. U. z 2016 r., poz. 961, z późn. zm.

⁷ Art. 79 ust. 3 pkt 8 lit. a tiret drugie ustawy o OZE.

marca⁸, oraz nie przewiduje żadnego posiedzenia Senatu (najbliższe planowane jest na dni 11-12 kwietnia⁹). Fundacja rozumie jednocześnie, że w przypadku braku szybkiej nowelizacji, z początkiem maja br. wygasłaby znaczna część niezrealizowanych dotychczas umów przyłączeniowych.

⁸ <http://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/terminarz.xsp>

⁹ <https://www.senat.gov.pl/prace/senat/posiedzenia/planowane,1.html>

Wojciech Kukuła
Prawnik
22 307 21 02
wkukula@clientearth.org
www.clientearth.pl

ClientEarth jest nienastawioną na zysk organizacją pozarządową skupiającą prawników zajmujących się ochroną środowiska. Ma biura w Londynie, Brukseli i Warszawie. Łącząc prawo, naukę i politykę publiczną, tworzy strategie i narzędzia, które pomagają mierzyć się z największymi problemami środowiska naturalnego.

Działalność ClientEarth nie byłaby możliwa bez hojnego wsparcia innych fundacji, instytucji publicznych oraz osób prywatnych.

Brussels
Rue du Trône 60
5ème étage
1050 Bruxelles
Belgique

London
274 Richmond Road
London
E8 3QW
UK

Warsaw
ul. Żurawia 45
00-680 Warszawa
Polska